Únia miest Slovenska

Ako realizovať projekty
Výzvy č. OPII-2020/7/11-DOP

Sumár identifikovaných odporúčaní ako uchopiť komplexné dopytovo-orientované projekty

SEPTEMBER 2021

WWW.UNIAMIEST.SK
UMS@UNIAMIEST.SK

Ciele výzvy č. OPII-2020/7/11-DOP

Zavedenie moderných technológií do procesu vykonávania činností verejnej správy, procesu rozhodovania ako aj služieb, informácií a kontaktu verejnej správy s verejnosťou v rozsahu trochy typov projektov:

- K. Modernizácia fungovania verejnej správy pri výkone agendy prostredníctvom IKT (špecifický cieľ 7.7):
  - Podpora migrácie na Open Source
  - Implementácia chatbotu v portáloch verejnej správy

- E. Podpora budovania inteligentných miest a regiónov (špecifický cieľ 7.4):
  - Implementácia informačných systémov inteligentného mesta a regiónu

Hlavné oblasti riešené v rámci úspešne schválených žiadostí o NFP

- Inteligentná doprava (riadenie križovatiek, dopravné informačné tabule, systémy sčítania dopravy, meranie rýchlosti)
- Manažment statickej dopravy (inteligentné parkovanie)
- Inteligentné osvetlenie
- Energetický manažment
- Environmentálny monitoring

Smart platforma mesta

Takmer bez výnimky je predmetom plnenia zmluvy o NFP dodanie platformy mesta (označená aj ako "integračno-analytická SW platforma", "manažment verejných politík", "mestský dátový portál", "smart platforma mesta",...), ktorú možno vnímať ako kľúčový softvérový komponent každého podporeného projektu, ktorý má slúžiť na zber, analýzu, uchovávanie a prezentáciu údajov z inštalovaných koncových zariadení z vyššie uvedených oblastí, prípadne ďalších zdrojov dát, ktorými mestá alebo tretie strany disponujú. Smart platforma mesta má slúžiť pre obyvateľov, zamestnancov mesta podieľajúcich sa na riadení a tvorbe rozhodnutí, podnikateľskému prostrediu a návštevníkom miest.

"Identifikovali sme niekoľko scenárov, ktoré môžu mestám prispieť k úspešnej realizácii projektov, k zvýšenej transparentnosti procesov obstarávania tovarov a služieb, otvorenosti a flexibility SMART platforiem a celkovej škálovateľnosti podporených zámerov"

Zmluva o NFP a verejné obstarávanie

Bod 3.2 Zmluvy o NFP: *„Prijímateľ súčasne berie na vedomie, že výška NFP na úhradu časti Oprávnených výdavkov, ktorá bude skutočne uhradená Prijímateľovi závisí od výsledkov Prijímateľom vykonaného obstarávania služieb, tovarov a stavebných prác a z neho vyplývajúcej úpravy rozpočtu Projektu, od posúdenia výšky jednotlivých výdavkov s ohľadom na pravidlá posudzovania hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti výdavkov, ako aj od splnenia ostatných podmienok uvedených v Zmluve o poskytnutí NFP vrátane podmienok oprávnenosti výdavkov podľa článku 14 VZP".*

USMERNENIE Riadiaceho orgánu: v súvislosti s možným dopadom na povinnosti vyplývajúce zo Zmluvy o poskytnutí NFP, RO odporúča, aby prijímateľ začal VO na výber dodávateľa/zhotoviteľa projektu najneskôr do 3 mesiacov od nadobudnutia účinnosti Zmluvy o poskytnutí NFP alebo do 3 mesiacov od zrušenia predchádzajúceho VO alebo do 3 mesiacov od ukončenia zmluvy s predchádzajúcim dodávateľom/zhotoviteľom alebo do 3 mesiacov od doručenia správy z kontroly VO od RO vzťahujúcej sa k bezprostredne predchádzajúcemu VO.

Predĺženie lehoty na začatie VO na hlavné Aktivity Projektu v prípade, ak by s ním Prijímateľ nezačal ani do 3 mesiacov od účinnosti Zmluvy, sa považuje za menej významnú Zmenu o poskytnutí NFP.

1. Realizácia Prípravných trhových konzultácií ("PTK") podľa § 25 ZoVO

Keďže predmetná výzva je zameraná na moderné a inovatívne technológie a softvérový vývoj v oblastiach, v ktorých v súčasnosti mnohé mestá získavajú svoje prvé skúsenosti, naši experti vnímajú potrebu definovania jasnej, zrozumiteľnej, konzistentnej a funkčnej špecifikácie za kľúčový predpoklad úspešnej realizácie procesu verejného obstarávania. Ten je v prvom rade závislý od kvalitne vypracovaného opisu predmetu zákazky a ostatných súťažných podkladov, ktoré si nebudú vo veľkej miere vyžadovať odpovede na početné nejasnosti z nich vyplývajúce. Akékoľvek chyby súvisiace s nevhodne nastavenými procesmi a podkladmi vo verejnom obstarávaní považujeme za vysokorizikové z pohľadu vecného aspektu a časového harmonogramu realizovaného projektu. S cieľom predísť problémom počas realizácie hlavných projektových aktivít, ale i vo fáze pred ich samotným zahájením, považujeme za vhodný a účinný nástroj realizovať k hlavným projektovým aktivitám Prípravné trhové konzultácie v zmysle § 25 ZoVO.

Prínosy realizácie "PTK"

- Možnosť získania podrobnej technickej a funkčnej špecifikácie a zreálnenie potrieb verejného obstarávateľa s ohľadom na najaktuálnejšie možnosti dostupné na trhu priamo od hospodárskych subjektov
- Zodpovedanie otázok technického charakteru požadovaného plnenia s cieľom podporiť tvorbu konzistentných, realistických a zároveň zmysluplných súťažných podkladov
- Definícia a ustálenie požiadaviek na predmet zákazky v jednotlivých oblastiach inteligentného mesta (rozšírenie špecifikácií uvedených v Štúdii uskutočniteľnosti ako vstupného podkladu pre PTK, pričom výstupom PTK bude podrobný a hlavne realizovateľný Opis predmetu zákazky)
- Zreálnenie a upresnenie lehôt na realizáciu plnenia v súlade s indikatívnym harmonogramom projektu (dodržanie lehôt zo Zmluvy o NFP)
- Identifikácia a formulácia kritických ustanovení pre kreovanie návrhu zmluvy s úspešným uchádzačom s cieľom prípravy obojstranne vyváženého návrhu zmluvy
- Stanovenie predpokladanej hodnoty zákazky („PHZ") s ohľadom na diskutovanú a precizovanú funkčnú a technickú špecifikáciu požadovaného predmetu plnenia a s ohľadom na indikatívny rozpočet zo Žiadosti o NFP
- Zvýšenie transparentnosti v procese verejného obstarávania pri zachovaní všetkých princípov verejného obstarávania s možnosťou zapojenia sa všetkých relevantných subjektov na trhu

2. Zabezpečenie role systémového integrátora

Vzhľadom na skutočnosť, že schválené žiadosti o NFP pokrývajú viacero rôznorodých tematických oblastí, z ktorých výstupov sa očakáva prezentovať dotknuté informácie rôznym stakeholderom v rámci plánovanej mestskej smart platformy, odporúčame vzhľadom na komplexnosť, technickú náročnosť, časový aspekt, ale i riziká projektu zabezpečiť rolu takzvaného systémového integrátora.

Systémový integrátor by mal zastrešovať vzájomnú koordináciu všetkých častí systému a činnosť možných subdodávateľov, zastrešovať a zodpovedať za celkovú funkčnosť a chod projektu a niesť zodpovednosť za podporu klientovi vo vzťahu k jednotlivým subdodávateľom. Pri zabezpečovaní celkovej funkčnosti a orchestrácie riešenia by tak jednotliví subdodávatelia častí riešenia boli povinní riadiť sa procesnými usmerneniami systémového integrátora, ktorý by voči prijímateľovi NFP niesol stopercentnú zodpovednosť za napĺňanie hlavných aktivít projektu. Riadna a včasná realizácia a dodávka HW a SW v každej z plánovaných oblastí schválených projektov bude mať zásadný vplyv na úspešnú realizáciu projektu a splnenie stanovených cieľov a prislúchajúcich merateľných ukazovateľov.

Na základe vyššie uvedeného a zároveň aj vzhľadom na vecnú, časovú, priestorovú koherenciu schválených projektov identifikujeme ako kľúčovú potrebu zabezpečiť v projektoch silnú rolu dodávateľa, ktorý bude niesť zodpovednosť za projekt ako celok.

Považujeme za účelné hlavné aktivity projektu realizovať ako celok, kde budú riziká a zodpovednosti jasne delegované na dodávateľa (systémového integrátora), ktorý disponuje dostatočnými kapacitami z dotknutých oblastí inteligentného mesta a z oblasti návrhu, implementácie a prevádzky otvorených, škálovateľných a komplexných softvérových riešení.

3. Podporiť škálovateľnosť, otvorenosť a flexibilitu riešenia

Nosnou časťou projektov je budovanie IKT platforiem v rámci miest, ktoré sú zamerané na prepojenie mestských informačných systémov, prípadne ďalších systémov verejnej správy a externých senzorov a zariadení pre účely získavania a poskytovania údajov pre obyvateľov, návštevníkov a zamestnancov miest. Považujeme za dôležité, aby ústredná mestská platforma bola charakteristická svojou škálovateľnosťou, otvorenosťou a flexibilitou a pripravená tak nielen pre napĺňanie cieľov a merateľných ukazovateľov projektu počas ich doby udržateľnosti, ale zároveň bola pripravená na budúci dynamický vývoj v oblasti inteligentných miest a ich správy.

"Jednou z ústredných myšlienok predmetnej výzvy je, aby mestá v Slovenskej republike získali prvotné skúsenosti z rôznych oblastí inteligentného mesta a osvojili si najmodernejšie technológie, ktoré následne budú môcť rozvíjať a rozširovať na základe svojej pozitívnej skúsenosti aj v budúcnosti."

V takomto prípade bude dôležité, aby vytvorený otvorený systém umožnil mestám rozšíriť riešenia inteligentného mesta o ďalšie oblasti alebo o ďalšie koncové zariadenia (senzory) aj nad rámec schválených projektov a predstavoval taký nástroj samospráv, ktorý bude mať svoj nezastupiteľný význam v dlhodobom horizonte. Takýto prístup zabezpečí, že smart platforma mesta neostane počas doby udržateľnosti a aj po jej uplynutí izolovaným systémom vytvoreným iba pre účely projektu, ale podporí sa jej využitie a význam aj pre budúce rozvojové aktivity miest v smart oblasti.

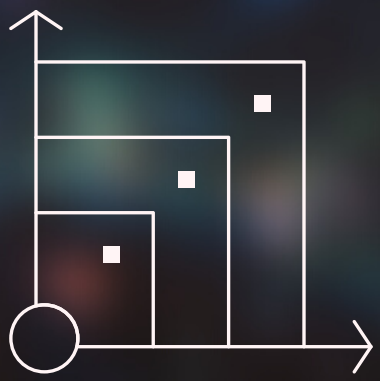

4. Rámcová dohoda ako výsledok procesu verejného obstarávania

Experti Únie miest odporúčajú, aby výsledkom procesu verejného obstarávania na hlavné aktivity projektu bola rámcová dohoda podľa § 83 ZoVO uzatvorená s úspešným hospodárskym subjektom (systémovým integrátorom) zodpovedným za poskytovanie tovarov a služieb v rozsahu hlavných aktivít projektu a za integráciu jednotlivých oblastí do smart mestskej platformy, ktorá bude schopná pokryť nielen samotnú prvú etapu, ktorá pozostáva z hlavných projektových aktivít, ale ktorá bude pokrývať aj etapy presahujúce minimálne definované merateľné ukazovatele a zohľadní tak budúci vývoj v oblasti inteligentných miest.

"Pozitívnym benefitom uzavretej rámcovej dohody v kontexte predmetnej výzvy je možnosť zahrnutia ustanovení a opcií, ktoré umožnia rozširovať smart platformu mesta o ďalšie, pre mesto zaujímavé oblasti, a o ďalšie prvky IoT a tak flexibilne reagovať na potreby miest v smart oblasti transparentným spôsobom."

Súčasťou rámcovej dohody tak okrem prvej etapy (oprávnených aktivít projektu podporených NFP) môžu byť doplnkové plnenia v ďalších etapách ako napríklad rozšírená prevádzková podpora, zmenové požiadavky, rozšírenie o ďalšie prvky IoT a pod., pričom tieto aktivity budú môcť byť financované buď vlastnými prostriedkami miest alebo z iných dotačných a podporných schém, do ktorých sa mestá budú môcť v budúcnosti zapojiť. Ako vhodný nástroj vnímame skutočnosť, že samotná rámcová dohoda bude obsahovať cenové a technické prílohy s cenníkom pre úvodnú etapu (financovanie projektu) a ďalšie voliteľné etapy, ktoré umožnia využiť škálovateľnosť a otvorenosť celého systému realizovaného v rámci projektu. Takto mestá podporia odporúčanie škálovateľnosti, otvorenosti a flexibility svojich smart riešení aj v budúcnosti a predídu riziku, že predmet projektu ostane izolovaným systémom „samým pre seba".